

Lausunto

17.06.2021

Asia: VN/477/2021

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi oppilas- ja opiskelijahuoltolain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Pyydämme lausumaan hallituksen esitysluonnoksesta sekä vastaamaan seuraavaan kysymykseen:

1. onko hallituksen esitysluonnoksen mukainen kuraattorin kelpoisuus toimiva oppilaitoksen opiskeluhuoltotyötä silmällä pitäen vai

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Finlands Svenska Skolungdomsförbund FSS tackar för möjligheten att kommentera regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om elev- och studerandevård

I sin helhet förhåller sig FSS positivt till regeringens proposition till riksdagen om elev- och studerandevården. Kvalitativ studerandevård är centralt för att studerande ska må bra och nå goda inlärningsresultat. Studerandevården måste garanteras tillräckliga resurser så att det finns lämpligt med personal per studerande. Enligt den nuvarande lagstiftningen har en studerande rätt att personligen samtala med en psykolog eller kurator inom ramen för studerandevården senast på den sjunde arbetsdagen efter att studeranden har bett om det. FSS anser att det brådskande fall måste finnas möjlighet att samtala senast följande arbetsdag med en kurator eller psykolog. I praktiken fullföljs inte dessa lagstadgade tidsramar av läroanstalterna.

Psykisk ohälsa har blivit till en av våra största folksjukdomar i Finland och allt fler söker vård på grund av mentala problem. Mental hälsa kan främjas genom att till exempel studiehandledningen och skolans studerandevårdspersonal handleder studerande i stresshantering, självledarskap och tidsplanering. Personalen i skolan ska kontinuerligt utbildas i hur man kan stödja ungdomars mentala hälsa. Olika former av mental hälsovård, som till exempel korttidsterapi, ska kunna erbjudas i skolan. FSS anser att anställda inom studerandevården ska ha möjligheten att delta i fortbildningar gällande

mentalvårdsstrategi med tyngdpunkt på igenkännandet av mentala störningar och vården för dem. Målet med fortbildningen är också att förstärka kunskanndet inom evidensbaserade psykosociala vårdformer.

FSS är positivt inställda till propositionens mål om att öka av antalet kuratorer och psykologer för att trygga mer jämlika elevhälsotjänster än för tillfället. Lagen om elev- och studerandevård måste förnyas så att de lagstadgade förpliktelseerna preciseras. I lag ska fastställas ett maximalt antal elever per kurator och psykolog, antalet ska vara sådant att alla elever kan garanteras likvärdig och lättillgänglig studerandevård. FSS anser att det maximala antalet studerande per skolkurator och skolpsykolog som föreslås i propositionen är för höga. 670 elever/studerande per skolkurator och 780 per skolpsykolog är för mycket. FSS förespråkar att Suomen Psykologiliitto ry:s rekommendation för dimensioneringen på högst 500 elever/studerande och 2–3 skolenheter per psykolog skulle följas.

I enlighet med social- och hälsovårdsreformen så föreslås det i lagförslaget att 9 § 2 mom., som gäller organiseringsansvar, "ändras så att det välfärdsområde inom vars område läroanstalten är belägen svarar för anordnandet av elevhälsans psykolog- och kuratorstjänster för i 1 § avsedda studerande vid läroanstalter inom sitt område oberoende av de studerandes hemvist." Det är viktigt att säkerställa att elev och studerandevården är jämlik och för att garantera att alla elever och studeranden har tillgång till kvalitativa elevhälsotjänster på olika utbildningsstadier och i alla kommunerna. FSS oroar sig över hur elevhälsotjänsternas kvalitet och tillräcklighet tryggas i och med social- och hälsovårdsreformen. För att studerandevårdstjänsterna ska vara lättillgängliga ska det alltid finnas studerandevårdspersonal på plats i skolorna. Det är viktigt att man utvecklar tjänster med låg tröskel så att studerande enkelt och smidigt kan söka hjälp då det behövs. Studerandevården ska samarbeta med social- och hälsovårdsaktörer så att det finns enhetliga servicekedjor. Studerandevårdsgrupperna skall ha åtminstone en representant från studerandekåren.

Det finns stora skillnader mellan kommunernas möjligheter att ordna elev- och studerandevård och FSS ser inte hur propositionen i praktiken kommer att lösa de här problemen. Vi förhåller oss positivt till propositionens mål om att öka av antalet kuratorer och psykologer men motsätter oss att välfärdsområdena ansvarar för elevhälsans psykolog- och kuratorstjänster. Propositionen borde närmare diskutera vad landskapsreformen i praktiken innebär för elev- och studerandevården. FSS påminner också att de språkliga rättigheterna måste tryggas inom elev- och studerandehälsotjänsterna.

I målen för propositionen framkommer att man genom en satsning på personalresurserna inom elevhälsan bättre än för närvarande kan ge eleverna färdigheterna att övergå från grundskolan till andra stadiet. FSS förhåller sig positivt till dessa satsningar.

FSS anser att följande behörighet ska gälla för kuratorer: Som kurator kan enligt den gällande bestämmelsen verka en person som åtminstone avlagt en sådan högskoleexamen som avses i 8 § 1 mom. i lagen om yrkesutbildade personer inom socialvården (817/2015) (socionom), eller en person som avlagt en lämplig högskoleexamen och som avlagt ämnesstudier inom det sociala området eller har minst två års arbetserfarenhet som kurator eller av någon motsvarande uppgift inom det sociala området. De arbetsuppgifter som en kurator har förutsätter inte en högskoleexamen i socialt arbete och därmed anser FSS att den ovan nämnda bestämmelsen är motiverad. Det råder även brist på svenskspråkiga kuratorer och således är det inte lämpligt att fastställa att endast socionomer eller socialarbetare ska kunna agera som kuratorer.

von Kraemer Melina
Finlands Svenska Skolungdomsförbund FSS rf

von Kraemer Melina
Finlands Svenska Skolungdomsförbund FSS rf